

Obraćanje visokog predstavnika Inzka povodom desetogodišnjice osnivanja VSTV BiH

Vrijedi izgovorena riječ.

Parlamentarna skupština BiH, 29. maja 2014.

VSTV brani prava građana BiH

Dame i gospodo,

Danas se možemo osvrnuti na produktivni, desetogodišnji rad Visokog sudskog i tužilačkog vijeća Bosne i Hercegovine na podizanju standarda stručnosti, transparentnosti i efikasnosti u pravnoj profesiji u cijeloj zemlji.

Ipak, djelovanje VSTV-a i dalje je imperativ – jer, nakon godina napretka, opet smo svjedoci antagonizma među nekim interesnim grupama prema temeljnom konceptu pravosudne nepristrasnosti i vladavine prava.

- Vidjeli smo pokušaje da se ponovo uspostavi politička kontrola nad sudovima;
- Vidjeli smo pokušaje da se zaobiđu ustavne odredbe;
- Vidjeli smo flagrantne primjere popustljivih kaznenih sankcija ili pak sankcija koje nikad nisu izvršene i
- Vidjeli smo da se sposobnost sistema da služi javnosti smanjuje kao rezultat nedostatnih sredstava i neodgovarajuće obučenosti.

Takva dešavanja prijete da kompromitiraju zaštitu na koju svaki građanin ima pravo prema zakonu.

Sposobnost VSTV-a da odgovori na ovu prijetnju i prevaziđe je predstavlja ključni element u jačanju demokratije u ovoj zemlji.

* * *

Činjenica je da vladavina prava zaista jača u Bosni i Hercegovini – ali još uvijek nije ojačala toliko da bude sveobuhvatna i nesporna.

Ovo je pitanje koje se tiče same srži Daytona, jer ustavne i zakonske odredbe su besmislene ako se ne mogu provesti kroz vladavinu prava.

* * *

Danas bih želio izraziti zahvalnost svim članovima VSTV-a i političkim predstavnicima BiH kao i onima u međunarodnoj zajednici koji su u svom radu pružali podršku VSTV-u.

Upravo zato što je VSTV ostavio stvaran i pozitivan trag na pravosudnom sistemu BiH, izazvao je protivljenje onih koji bi bili puno zadovoljniji popustljivim pravosuđem – i upravo zato je apsolutno ključno da VSTV dobije bezuslovnu podršku koja mu je potrebna kako bi vršio svoj mandat.

Također je od ključne važnosti da članovi VSTV-a priznaju da je ono što je do sada postignuto samo početak monumentalnog zadatka. Tužioci i sudije su plaćeni iz javnih sredstava, ali pravosudni sistem još uvijek ne služi javnosti BiH na najbolji mogući način.

Svima su poznati skandalozni slučajevi suđenja koja traju godinama (u nekim predmetima čak decenijama!) – a kada su građani nezadovoljni sporošću sistema ili nepostojanjem pravde, imaju osjećaj da jedina institucija koju mogu kontaktirati, a to je VSTV, ne poduzima dovoljno u vezi s njihovim pritužbama.

Želim vam reći da OHR dobija veliki broj pritužbi na rad pravosudnog sistema, a da budem iskren, ove pritužbe su u najvećoj mjeri razumne i opravdane.

Alarmantno je koliko često počinitelji krivičnih djela koji su recidivisti dobijaju izuzetno blage zatvorske kazne. Skepticizam javnosti u pogledu integriteta pravosudnog sistema dodatno raste zbog slučajeva kada, na primjer, osoba proglašena krivom za ubistvo dobije kaznu zatvora od tri godine.

VSTV mora agresivno odgovoriti na nedostatke pravosudnog sistema jer je VSTV institucija putem koje svi dijelovi pravosudnog sistema mogu urediti stanje u ovoj oblasti. Ukoliko se stekne utisak da se to ne radi, pojavit će se pritisak, izvan struke, za uvođenje robusnijeg disciplinskog sistema.

To nije samo pitanje resursa. To je također stvar mentaliteta i svijesti. Nije vrijeme za opuštanje. Vrijeme je da se s novom energijom krene u poboljšanje standarda u okviru pravne struke u BiH.

Međunarodna zajednica će nastaviti proaktivno djelovati s našim partnerima u BiH kako bi pomogla VSTV-u da izvršava svoj mandat i na taj način održava temelje za istinski nezavisno pravosuđe, kao treći stub demokratske vlasti.

Nastavit ćemo da podržavamo Strukturalni dijalog o vladavini prava između Evropske unije i organa vlasti u Bosni i Hercegovini, s obzirom da on predstavlja ključni instrument za jačanje pravne zaštite građana BiH.

* * *

VSTV ima presudnu ulogu, budući da pomaže u održavanju sigurnog radnog okruženja u kojem sudije i tužioci mogu obavljati svoj posao.

U drugim dijelovima regiona, sudije su podigle optužnice protiv korumpiranih političara, protiv organiziranog kriminala, protiv pravne praznine koju iskorištavaju moćni, bogati i dobro uvezani pojedinci.

Kada se to dogodi, šalje se poruka cijelom društvu da zakon može prevladati i da kriminalci – čak i oni moćni – mogu biti kažnjeni.

Ovo je poruka koja će, nadam se, biti upućena javnosti u Bosni i Hercegovini, s ulaskom VSTV-a u drugu deceniju poduzimanja napora na održavanju nezavisnog i efikasnog pravosudnog sistema.

Hvala.